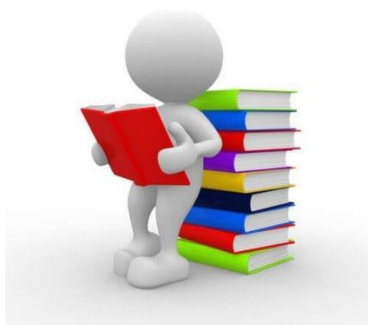

CITIRANJE IN NAVAJANJE VIROV PO 7. VERZIJI APA STANDARDOV

- **Znanstveno ali strokovno besedilo**, ki temelji na raziskovalnem delu, se od drugih besedil loči z doslednim sklicevanjem na ustrezne vire (knjigo, članek, spletno mesto itd.).
- **S citiranjem bralca usmerimo k virom**, ki bi mu lahko prinesli več informacij.
- **Avtorstvo** priznamo tistemu, ki je izvirni avtor misli – to so avtorske pravice oziroma intelektualna lastnina – če vira ne navedemo je to kraja intelektualne lastnine, naše delo pa lahko označijo za plagiat, kar je kaznivo.
- Obstaja več načinov citiranja oz. navajanja literature. **APA (*American Psychological Association*)** je v priročniku *Publication manual of the American Psychological Association* izdala navodila in priporočila za pisanje in oblikovanje pisnih izdelkov, ki jih poznamo kot APA standarde (. Na tem mestu predstavljamo (najpogostejša) pravila za citiranje in navajanje virov po 7. verziji APA standardov, ki so izšla leta 2020 in se stalno posodablajo. Navodila in posodobitve najdete na tej povezavi: <https://vodici.pef.uni-lj.si/subjects/guide.php?subject=apa7>

V nadaljevanju navajamo nekaj primerov citiranja.

Za boljšo preglednost ločimo:

1. **CITIRANJE VIROV MED BESEDILOM**, kjer avtorje citiramo dobesedno ali pa parafraziramo: uporabimo konkretne informacije, sklepe, rezultate, misli, ideje ipd.
2. **NAVAJANJE VIROV GLEDE NA VRSTO/TIP GRADIVA** – kot so monografije, članki v tiskani in elektronski obliki ipd.
3. **NAVAJANJE VIROV** – v obliki seznama na koncu besedila (seminarske naloge, referata, poročila ...) v poglavju **VIRI IN LITERATURA**.
4. **PREGLEDNICE IN SLIKE** – številčimo in navajamo naslov preglednice, slike, vira.
5. **ORODJA UMETNE INTELIGENCE (UI)** – citiramo in navajamo citate v seznamu virov.

1. CITIRANJE MED BESEDILOM

Avtorje lahko med besedilom citiramo na dva načina (izbira je naša in odvisna od pravopisnih pravil):

- s priimkom in letnico v oklepaju (ločimo pa ju z vejico),

Primer: ... kar je že bilo ugotovljeno (Kroflič, 2004).

- s priimkom izven oklepaja in letnico izdaje dela v oklepaju.

Primer: Kroflič (2004) je ugotovil

APA ne ločuje po spolu avtorja. Razliko med avtorico oz. avtorjem (npr. Robi Kroflič in Breda Kroflič) v slovenščini lahko izrazimo pri drugem načinu citiranja z žensko oz. moško obliko glagola.

Primer: Kroflič (2004) je ugotovil oz. Kroflič (2008) je ugotovila

Upoštevamo število avtorjev:

En avtor

(Čepič, 2018) ali Čepič (2018)

Dva avtorja

Med oba priimka vstavimo veznik »in«.

Avsec in Ferk Savec (2019) ali (Avsec in Ferk Savec, 2019)

Trije ali več avtorjev

Vsakič citiramo (tudi ob prvi omembi) le prvega avtorja in dodamo »idr.«

(Razpotnik idr., 2019) ali Razpotnik idr. (2019) so ugotovili ...

Vrste citiranja:

PARAFRAZIRANJE

Pomeni, da misel nekoga drugega povemo z drugimi besedami. Je učinkovita strategija pisanja, ker omogoča avtorju, da povzame in združi v novo celoto enega ali več virov. Navajanje strani pri tem načinu ni potrebno. Lahko pa to dodamo, če se nam zdi potrebno, da bo bralec prej našel dolg uporabljen tekst v nekem obsežnem delu (npr. v knjigi).

Primer: Znotraj le-teh se odvija enak začarani krog birokratske organizacije večjih blokov ljudi (Flaker, 1998, str. 21).

DOBESEDNO CITIRANJE

Uporabimo ga v primerih, ko dobesedno uporabimo neko določeno definicijo ali misel.

Če citiramo dobesedno, potem moramo dobesedni navedek dati v narekovaje, **pri tem pa ga ne smemo spreminjati** (če uporabimo le del, manjkajoči del nadomestimo s tremi pikami), navedemo tudi stran dobesednega navedka.

Primer: »Talesov izrek o kotu nad premerom krožnice pravi: Izrek 1. Naj bo daljica AB premer krožnice in C poljubna točka na krožnici različna od A in B, potem je ACB pravi kot« (Franjič, Kamber Hanzić in Šabanacr, 2019, str. 14).

POSREDNO CITIRANJE

Če originalni vir ni dostopen, lahko uporabimo posredno citiranje, vendar **naj bo to le izjemoma. Vedno vsaj poskušajmo priti do izvirnega dela.**

Če tako v knjigi Pavla Zgaga iz leta 2011 preberemo nekaj, kar je Milner napisal leta 1992 in do tega dela ne moremo priti, lahko to citiramo na naslednji način. (V seznamu virov navedemo samo delo Pavla Zgaga).

Milner (1992, v Zgaga, 2011) ali (Milner, 1992, v Zgaga, 2011)

Vedno obstajajo posebnosti:

Avtor dela ni znan

Če knjiga **nima avtorja oz. urednika**, namesto priimka avtorja napišemo **prvih nekaj besed naslova** in leto izdaje. V tem primeru naslov napišemo v poševnem tisku.

Prva in vse naslednje navedbe

Primer: *Interpersonal skills* (2019) opisuje, ...

Leto (datum) izida/objave (b. d.)

Datum pri navajanju med besedilom se mora ujemati z datumom v seznamu virov na koncu. Navajamo samo leto. V primeru, da tega ni, je neznano oz. ga ne moremo določiti, uporabimo kratico »b. d.«, kar pomeni »brez datuma«. Za pikama v kratiki je presledek (držimo se slovenskega pravopisa).

Primer: (Gagnon, b. d.) ali Gagnon (b. d.)

Osebna komunikacija

Vključuje elektronsko pošto, kratka sporočila, spletne pogovore, osebne intervjuje, telefonske pogovore, pogovore v živo, neposneta predavanja, pisma, nearhivirana sporočila razpravljalnih skupin. Ta način navajanja se uporablja samo takrat, kadar vir ni dostopen. Ker

tega vira bralec ne more dobiti, ga navajamo samo med tekstom in ne v seznamu virov. Poleg avtorja osebne komunikacije navedemo tudi čim bolj natančen datum (po možnosti vsaj mesec in leto, še najbolje je natančen datum).

Primer: N. Kralj (osebna komunikacija, 5. 6. 2019) ali (N. Kralj, osebna komunikacija, junij 2019)

2. NAVAJANJE VIROV GLEDE NA VRSTO/TIP GRADIVA

Pomembno je, da znamo opredeliti vrsto gradiva, na katerega se navezujemo, tako bomo znali pravilno citirati in navajati.

Pojem **MONOGRAFIJE (MONOGRAFSKE PUBLIKACIJE)** zajema leposlovne, strokovne, znanstvene knjige, učbenike, slovarje, priročnike, enciklopedije, leksikone, zbornike / knjige s posvetovanj.

Monografija z enim avtorjem, dvema avtorjema, tremi do vključno 20 avtorjev

Primeri:

Šimenc, M. (2018). *Nove prakse filozofije*. Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.

Jesih, B. (2019). *Grafika: visoki tisk, ploski tisk*. Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.

Sande, M., Paš, M., Šabić, S. in Nahtigal, K. (2016). *Uporaba novih psihoaktivnih snovi v Sloveniji*. Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.

Marentič-Požarnik, B. (2019). *Psihologija učenja in pouka: od poučevanja k učenju* (2. prenovljena izd.). DZS.

Dodatna pojasnila: Pred dvopičjem, ki ločuje naslov in podnaslov, ni presledka.

Monografija z več kot 20 avtorji

Primer:

Gilbert, D. G., McClernon, J. F., Rabinovich, N. E., Sugai, C., Plath, L. C., Asgaard, G., ... Botros, N. (2017). *Effects of quitting smoking on stress*. Routledge.

Dodatna pojasnila: Tri pike pomenijo izpust preostalih avtorjev razen zadnjega. Pred tremi pikami in za njimi naredimo presledek.

Monografija z enim ali več uredniki

Primer:

Gaber, S. in Tašner, V. (ur.). (2019). *Misliti socialne inovacije*. Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.

ČLANKI so lahko objavljeni v revijah (strokovnih, znanstvenih, poljudnih) in časopisih (Delo, Dnevnik ipd.). Če pa revija izhaja dnevno ali tedensko, navedemo celoten datum (npr. 30. 8. 2019). Če članek pridobimo na spletu, a ne poznamo letnika, številke revije ali časopisa in strani, podatke o tem izpustimo.

Članek iz tiskanega časnika

Primer: Saksida, I. (23. 9. 2009). Jutra, dnevi, popoldnevi. *Večer*, 65(220), 7.

Članek iz tiskane revije

Primer:

Gaberšek, M. in Kocijančič, S. (2019). Prvi koraki v Arduino – sporočilo za stisko SOS. *Tim: revija za tehnično in znanstveno izobrazbo mladine*, 58(1), 22–25.

Članek iz tiskane revije brez avtorja

Primer:

Litij-ionske baterije prinesle Nobelovo nagrado (2019). *Moj mikro*, 29(11), 11.

Pri **ELEKTRONSKIH VIRIH** lahko na koncu dodamo lokacijo, v kateri smo ta vir dobili. To je lahko URL (angl. Uniform Resource Locator) ali pa DOI (angl. Digital Object Identifier). URL naslov ima svoje pomanjkljivosti. Velikokrat se zgodi, da čez nekaj časa na določenem naslovu dokumenta ne dobimo več in tako postane dokument nedostopen. DOI ima veliko prednost v primerjavi z URL, saj ta oznaka ni odvisna od lokacije, na kateri se dokument nahaja. Je stalna in enolična oznaka dokumenta, ki obstaja v elektronski obliki. Gre lahko za besedilo, slike, video ali avdio posnetke, raziskovalne podatke in programsko opremo..

Ne navajamo povezave iz. npr. Mrežnika NUK, DikUL ipd., ker je potrebno biti prijavljen v sistem, da imamo dostop.

Članek iz spletnega časnika

Primer:

Rokavec, Ž. (14. 2. 2017). Program Erasmus+: več možnosti za mednarodne izkušnje za študente iz socialno šibkih družin. *Dnevnik*. <https://www.dnevnik.si/1042762647/lokalno/ljubljana/program-erasmus-vec-moznosti-za-mednarodne-izkusnje-za-studente-iz-socialno-sibkih-druzin>

Dodatna pojasnila: Na koncu pike ne pišemo.

Članek v elektronski verziji z DOI, URN

Primer:

Torkar, G. in Krašovec, U. (2019). Students' attitudes toward forest ecosystem services, knowledge about ecology, and direct experience with forests. *Ecosystem Services*, 37(100916), 1–8. <https://doi.org/10.1016/j.ecoser.2019.100916>

Dubovicki, S., Banjari, I. in Štefanc, D. (2014). Odnos študentov do kakovosti visokošolskega pouka. *Sodobna pedagogika*, 65(2), 80–97. [URN:NBN:SI:doc-RE621ZXR](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:si:doc-RE621ZXR)

Dodatna pojasnila: Na koncu pike ne pišemo.

3. NAVAJANJE VIROV NA KONCU BESEDILA (POGLAVJE: VIRI IN LITERATURA)

Vsi med besedilom citirani viri morajo biti navedeni tudi v seznamu virov na koncu v poglavju »VIRI IN LITERATURA«. Vsi viri, ki so navedeni v seznamu virov, morajo biti vsaj enkrat citirani tudi nekje med besedilom samim.

Seznam se oblikuje po abecedi tako, kot prikazuje spodnji primer. Virov ne številčimo in pred njimi ne dodajamo označevalcev (bullets). Na koncu vsakega vira je pika, razen če gre za elektronski vir. Besedilo v seznamu citiranih virov naj bo levostransko poravnano, zamik pri posameznem viru pa »viseč« (v urejevalniku MS Word: Odstavek–zamikanje–posebno–viseče).

Primer seznama:

- Atkinson, J. W. (1964). *An introduction to motivation*. Van Nostrand.
- Avsec, A. in Pečjak, S. (2003). Emocionalna inteligentnost kot kognitivno-emocionalna sposobnost. *Psihološka obzorja*, 12(2), 35–48.
- Baddeley, A. (1991). *Human memory: theory and practice*. Lawrence Erlbaum Associates.

V seznamu virov so določeni naslovi v poševnem tisku.

Če imamo **samostojen vir**, kot npr. knjigo, e-knjigo, poročilo, diplomsko ali magistrsko delo, doktorsko disertacijo, film, video, televizijsko oddajo, podcast, YouTube video, umetniško delo, zemljevid, glasbeni album, neobjavljen rokopis ..., je v poševnem tisku **naslov dela**.

Primer:

Jesih, B. (2019). *Grafika: visoki tisk, ploski tisk*. Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.

Kadar je **naš vir del večje celote** (npr. članek v reviji, članek v časopisu, poglavje v knjigi, poglavje v e-knjigi, objava v spletnem dnevniku, televizijska epizoda, spletna stran, poglavje v enciklopediji, poglavje v Wikipediji), se **naslov »podenote« ne piše v poševnem tisku** oziroma v poševnem tisku je vedno glavni del naslova.

Primer:

Filipčič, T. in Štemberger, V. (2017). Prilagoditve pri ocenjevanju učenca s posebnimi potrebami pri predmetu šport. V T. Devjak in I. Saksida (ur.), *Kakovost in ocenjevanje znanja* (str. 61–70). Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.

Če gre za **članek v reviji oz. časopisu**, se v poševnem tisku piše **ime revije in letnik**.

Primer:

Gaberšek, M. in Kocijančič, S. (2019). Prvi koraki v Arduino – sporočilo za stisko SOS. *Tim: revija za tehnično in znanstveno izobrazbo mladine*, 58(1), 22–25.

4. PREGLEDNICE IN SLIKE

PREGLEDNICE številčimo od prve do zadnje po vrsti z arabskimi številkami (**Preglednica 1**), uporabimo **odebeljeni tisk** in postavimo to oznako nad preglednico. Naslov preglednice se napiše v poševnem tisku pod oznako Preglednica 1.

- a) Če smo preglednico oblikovali sami na podlagi lastnih informacij, navajanje vira ni potrebno. Lahko pa navedemo oznako »Lastni vir«.

PRIMER 1: Preglednico smo izdelali sami na podlagi rezultatov analize. Navajanje vira ni potrebno.

Preglednica 1

Struktura vzorca strokovnih pedagoških delavcev glede na poklic

Poklic	Število oseb
Vzgojitelj	29
Vzgojitelj – pomočnik vzgojitelja	21
Skupaj	50

- b) Če smo preglednico v celoti vzeli iz nekega vira, navedeni vir citiramo pod preglednico na enak način, kot bi ga v seznamu virov.

PRIMER 2: Preglednico smo v celoti vzeli iz nekega vira.

Preglednica 3 *Enote raziskovanja*

	velika družina V1	velika družina V2	velika družina V3
število otrok	4	4	8
bivalno okolje	primostje	mesto	podcelje
izobrazba staršev	srednješolska	univerzitetna	srednješolska

	družina edince E1	družina edince E2	družina edince E3
bivalno okolje	primostje	podcelje	mesto
izobrazba staršev	doktorja znanosti	univerzitetna	univerzitetna

Kranjec Klopčič, K. in Poljšak-Skraban, O. (2016). Psihosocialni razvoj edincev in otrok iz velikih družin v kontekstu šole. *Socialna pedagogika*, 20(1/2), 25–48.

- c) Če smo preglednico vzeli iz nekega vira in jo priredili, napišemo pred navedbo vira »Prirejeno po«.

PRIMER 3 Preglednico smo vzeli iz nekega vira in jo priredili.

Preglednica 4 *Osebnostne in družinske značilnosti kot delež vzorca*

Značilnost	Mati (n = 750)	Oče (n = 466)	Otrok (n = 750)
Oprodelitev			
Mehičan	77,2	71,0	41,0
Ameriški Mehican	22,8	29,0	59,0
Rojen			
Mehika	74,2 (38,2)	80,0 (44,2)	29,7
Združene države	25,8 (61,8)	20,0 (55,8)	70,3
Jezikovna preferenca			
Angleščina	30,2 (52,7)	23,2 (52,7)	82,5 (70,0)
Španščina	69,8 (48,3)	76,8 (48,3)	17,5 (30,0)
Zaposlitveni status			
Zaposlen	63,6 (46,6)	96,6 (97,1)	
Nezaposlen	11,2 (3,5)	3,5 (2,9)	
Gospodinja	25,2		

Prirejeno po Roosa, M. W., Liu, F. F., Torres, M., Gonzales, N. A., Knight, G. P. in Saenz, D. (2008). Sampling and recruitment in studies of cultural influences on adjustment: a case study with Mexican Americans, *Journal of Family Psychology*, 22(2), 293–302.

SLIKE sestavljajo: oznaka s številko, naslov, slika, legenda in opombe.

Oznaka **Slika 1** je nad sliko **v odebeljenem tisku**, oštevilčena z arabskimi številkami. Naslov je z dvojnim razmikom pod številko v poševnem tisku. Legenda mora biti znotraj meja slike.

Če v našem delu uporabimo **sliko (graf, grafikon, risba, zemljevid)**, ki smo jo vzeli iz nekega vira, moramo obvezno navesti vir pod sliko, na enak način, kot bi ga navedli v seznamu virov. Upoštevati je treba avtorske pravice.

Če smo sliko (graf, grafikon, risba, zemljevid) **povzeli oz. priredili iz nekega vira**, navedeni vir citiramo pod sliko in pred navedbo vira napišemo »**Prirejeno iz**« ali »**Povzeto po**« in nadaljujemo na enak način, kot bi ga navedli v seznamu virov.

FOTOGRAFIJE so vrste slik s posebno obravnavo. Če fotografiramo znano osebo, moramo za objavo pridobiti njeno dovoljenje (podpis). Če **fotografijo naredimo sami, ni potrebno tega navajati v opombah**. Če želimo **fotografijo ponatisniti oz. prilagoditi iz nekega drugega vira, potrebujemo dovoljenje za uporabo v svojem pisnem izdelku, ker so profesionalne fotografije običajno last fotografa**.

PRIMER 1: Fotografija je avtorska. Navajanje vira ni potrebno. Lahko pa napišemo »Lastni vir«.

Slika 1

Bralni kotiček v šolski knjižnici Gimnazije Šiška ob Nacionalnem dnevu branja

Lastni vir

PRIMER 2: Fotografijo smo vzeli iz uporabljenega vira.

Slika 2

Šolski vrt

Mihevc, U. (2019). Interesna dejavnost Šolski vrt. *Naravoslovna solnica*, 24(1), 14–17.

5. ORODJA UMETNE INTELIGENCE (UI)

UI orodja citirate in navajate v seznamu virov, če ste jih v katerikoli obliki uporabili za pripravo svojega dela.

V navedbi poleg **imena UI orodja** vključite tudi **ime lastnika/razvijalca orodja** in **temo** vprašanja, na katero ste pridobili odgovor ter **datum** odgovora. V navedbo vključite **URL povezavo** do portala orodja UI.

Priporočamo, da generirano besedilo / odgovor, ki ste ga uporabili v svojem delu, priložite kot prilogo k delu.

UI orodja za generiranje besedila (npr. ChatGPT, Elicit)

PRIMER:

ChatGPT

Prva in vse naslednje navedbe:
(OpenAI ChatGPT, 2024, 16. april)

Navajanje v seznamu virov:

OpenAI ChatGPT. (2024, 16. april). [Generirano besedilo na vprašanje kako učenci dojemajo eksperimentalno-raziskovalno delo ob uporabi IKT]. <https://chat.openai.com/>

Izdelava slik (npr. Photosonic)

PRIMER:

Prva in vse naslednje navedbe:
(Writesonic Photosonic, 2024, 16. april)

Navajanje v seznamu virov:

Writesonic Photosonic. (2024, 16. april). [Generirana slika na zahtevo o prikazu tropskega gozda]. <https://writesonic.com/photosonic-ai-art-generator>

Izdelava videoposnetkov (npr. Synthesia)

PRIMER:

Prva in vse naslednje navedbe:

(Synthesia, 2024, 16. april)

Navajanje v seznamu virov:

Synthesia. (2024, 16. april). [Generirani videoposnetek o kroženju vode]. <https://www.synthesia.io/>

Izdelava animacij (npr. Animated Drawings)

PRIMER:

Prva in vse naslednje navedbe:

(Meta AI research Animated Drawings, 2024, 16. april)

Navajanje v seznamu virov:

Meta AI research Animated Drawings. (2024, 16. april). [Generirana animacija deklice z balonom]. <https://sketch.metademolab.com/>

Pripravili: Liza Jandl, marec 2026 in Tjaša Urankar Dornik, avgust 2026

Prirejeno po: Grčar, A. (17. 9. 2024). Citiranje in navajanje virov po 7. verziji APA standardov. <https://vodici.pef.uni-lj.si/subjects/guide.php?subject=apa7#box-undefined>